

FINNISH WATER WAY

SUOMEN VESIALAN KANSAINVÄLINEN STRATEGIA

Elokuu 2018 Helsinki

Maa- ja metsätalousministeriö | Sosiaali- ja terveysministeriö |
Työ- ja elinkeinoministeriö | Ulkoministeriö | Ympäristöministeriö

ESIPUHE

Vesi on elintärkeä osa kestävästä kehityksestä ja oleellinen resurssi kaikelle ihmisen toiminnalle. Olemme panostaneet Suomessa vuosikymmenten ajan kokonaisvaltaiseen vesivarojen hallintaan ja kestäväan veden käyttöön. Innovointikykyämme ja teknologisen pääomamme ansiosta pystymme tarjoamaan toimivia vesialan ratkaisuja kumppaneillemme ympäri maailman.

Vuonna 2015 neuvoteltu Yhdistyneiden Kansakuntien Kestävän kehityksen toimintaohjelma (Agenda 2030) ja sen 17 kestäväan kehityksen tavoitetta (Sustainable Development Goal, SDG) muodostavat yhteisen vision maailmanlaajuiselle kehitykselle. Itsenäisen veteen keskittyvän tavoitteen SDG 6:n pyrkimyksenä on *"Varmistaa veden saanti ja kestävä käyttö sekä sanitaatio kaikille"*. SDG 6 on osoitus vesiturvallisuuteen ja sanitaatioon kohdistuvasta kasvavasta huomiosta maailmanlaajuisessa poliittisessa keskustelussa. Vesi ja sanitaatio ovat myös edellytyksiä miltei kaikkien muiden SDG-tavoitteiden, kuten köyhyyden poistamisen, sukupuolten välisen tasa-arvon, ruokaturvan ja terveyden saavuttamiseksi.

Suomi on sitoutunut ponnistelemaan Agenda 2030 -ohjelman vesitavoitteiden saavuttamiseksi aikataulussa. Tästä syystä aiempi Suomen vesialan kansainvälinen strategia vuodelta 2009 on nyt ajantasaistettu vastaamaan Agenda 2030 -ohjelman henkeä ja tavoitteita. Strategia keskittyy edelleen veteen liittyviin Suomen kansainvälisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.

Strategia esittelee käsitteen *Finnish Water Way*. Suomi on kuuluisa yli sadasta tuhannesta järvestään, joistaan ja pohjavesistään, joista saadaan maailman puhtainta juomavettä. Nämä vedet ovat kuitenkin hyvin herkkiä erilaisille ihmisen toiminnan vaikutuksille. Finnish Water Way on toimintatapa, jossa työskentelemme yhdessä yhteiskuntana ruohonjuuritasolta kansalliselle tasolle kestäväan vesivarojen hallinnan puolesta. Olemme saavuttaneet hyviä tuloksia pitkän aikavälin kapasiteetin vahvistamisen, hyvän hallinnon, julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön sekä kansalaisyhteiskunnan aktiivisen osallistumisen kautta. Finnish Water Way tarjoaa korkealuokkaisia ratkaisuja tavoitteenaan saavuttaa vesiturvallinen maailma vuoteen 2030 mennessä.

Tämän strategian tarkoituksena on ohjata Suomen vesialan kansainvälisiä tavoitteita ja toimenpiteitä vuoteen 2030 saakka ja samalla edesauttaa SDG 6:n toteutumista kansainvälisen yhteistyön avulla.

Helsinki, 10.8.2018

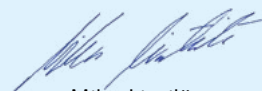
Jari Leppä

Maa- ja metsätalousministeri

Kimmo Tiilikainen

Ympäristöministeri

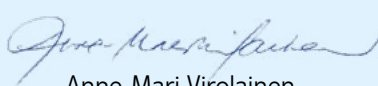
Mika Lintilä

Elinkeinoministeri

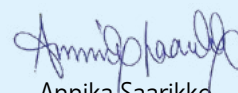
Timo Soini

Ulkoministeri

Anne-Mari Virolainen

Ulkomaankauppa- ja
kehitysministeri

Annika Saarikko

Perhe- ja peruspalvelu-
ministeri

FINNISH WATER WAY

Suomi ja vesi. Vesi on Suomen DNA:ssa. Suomi on yksi maailman vesirikkaimmista maista ja vesistömmme ovat elintärkeitä taloudellemme ja hyvinvoinnillemme. Suomessa vesivarojen hallinta toimii erinomaisesti eri toimijoiden välisellä yhteistyöllä ja korkeatasoista teknologiaa hyödyntäen. Tarjoamme kohtuuhintaisia ja laadukkaita juomavesi- ja sanitaatiopalveluita koko väestöllemme. Huolehdimme myös luonnosta ja varmistamme tasapainon ihmisen ja ympäristön tarpeiden välillä.

Menestys ei ole tullut helposti vaan on pitkäjänteisen työn tulosta. Olemme panostaneet kokonaisvaltaiseen vesivarojen hallintaan, joka on parantanut vedenkäytön tehokkuutta ja tuonut tasapainoa erilaisten vedenkäyttömuotojen välille. Teollisuutemme vesien hallinta ja puhdistusprosessit ovat huippuluokkaa ja hyödyntävät suljettuja ratkaisuja kiertotalousajattelun pohjalta. Vesi- huolto- ja sanitaatiojärjestelmämme koostuvat monista osista – alkaen pienen kokoluokan osuuskunnista suuriin julkisomisteisiin yhtiöihin. Teemme myös tiivistä yhteistyötä naapurimaidemme kanssa rajavesien hallinnassa ja edistämme tasapuolista rajavesien käyttöä kansainvälisesti.

Tulevaisuudessa älykkäät ratkaisut ja digitalisaatio luovat uusia mahdollisuuksia käyttää vettä entistä tehokkaammin alueilla, joissa vedestä on pulaa. Tällaiset ratkaisut parantavat esimerkiksi myös asumisen turvallisuutta. Tiedonhallinta ja tekoälyn käyttö avaavat uusia näkökulmia ympäristömmme hoitamiseen ja seurantaan. Suomen osaamisen ydin on kykymme kehittää kokonaisvaltaisia teknologisia ratkaisuja ja uutta teknologiaa hyödyntäviä sovelluksia esimerkiksi veteen liittyvien riskien ja vesivarojen hallinnassa, tulvien hallinnassa, vesihuoltolaitosten nykyaikaistamisessa, vesien pilaantumisen ehkäisyssä sekä vesien ja ravinteiden turvallisessa kierrättämisessä. Olemme sitoutuneet tarjoamaan ratkaisuja maapal- lomme vesiongelmien yhteistyössä kumppaneidemme kanssa kokemuksiamme ja osaamistamme hyödyntäen.

Strategia.

Suomen vesialan kansainvälinen strategia vuodelta 2009 yhdisti onnistuneesti eri ministeriöt ja sidosryhmät tavoittelemaan vesiturvallisuutta. Nyt käsillä oleva päivitetty strategia ohjaa Suomen toimenpiteitä vesialalla vuoteen 2030 saakka. Strategian ytimen muodostavat kolme

painopistettä ja niitä läpileikkaavat tavoitteet. Strategiaa täydentää säännöllisin väliajoin päivitettävä toiminta- suunnitelma, joka ohjaa strategian toimeenpanoa.

Konsepti. *Finnish Water Way*

Finnish Water Way on yhteinen lähestymistapamme kestävään vesivarojen hallintaan. Suomessa on poikkeuksellisen hyvä toimialat ylittävä monitoimijamalli vesivarojen hallintaan ministeriöiden, tutkimuslaitosten ja kansalaisyhteiskunnan kesken. Esimerkiksi säännöllisesti kokoontuva kansainvälinen eri ministeriöiden välinen vesivirkamiestyöryhmä koordinoi Suomen kansainvälisiä vesiasioihin liittyviä toimia. Lisäksi Suomen vesifoorumi tuo yhteen julkisia ja yksityisiä toimijoita esimerkiksi vesialan viennin edistämiseksi. Finnish Water Way on toimiva alusta uudenlaisten ratkaisujen kehittämiseksi kansainvälisesti kumppaneidemme kanssa – tavoitteena vesiturvallinen maailma vuoteen 2030 mennessä.

Missio. *Rakennamme yhdessä vastuullista ja oikeudenmukaista vesiturvallisuutta*

Mission ilmaisu *yhdessä* korostaa kumppanuuksien ja yhteistyön merkitystä – paitsi eri toimijoiden myös eri sektoreiden kuten veden, terveyden, energian, ruoantuotannon ja metsien välillä. *Vastuullisuus* tarkoittaa vesivarojen kestävää hallintaa maailmanlaajuisesti. *Oikeudenmukainen* merkitsee oikeudenmukaista veden käyttöä priorisoiden turvallista juomavettä ja sanitaatiota. Viittaamme sillä myös oikeudenmukaiseen vedenkäyttöön valtioiden sisäisesti ja niiden välillä. Tätä ei ole helppoa saavuttaa ja se edellyttää toimivaa lainsäädäntöä ja hallinnon rakenteita. *Vesiturvallisuus* tarkoittaa riittävää määrää vettä kehitykselle ja hyvinvoinnille niin paikallisesti kuin maailmanlaajuisesti.

Visio. *Vesiturvallinen maailma 2030*

Strategian visio kuvaa Suomen sitoutumista toimia aktiivisesti veden ja sanitaation kestäväen kehityksen tavoitteen (SDG 6) saavuttamiseksi.

TAVOITTEET

Strategian tavoitteet on ryhmitelty kolmen pilarin alle:

- I Kestävä kehitys ja vesi
- II Ihminen ja vesi
- III Rauha ja vesi

Jokaisella pilarilla on omat tavoitteensa, jotka myötävaikuttavat eri SDG 6-alatavoitteisiin. Pilareiden tavoitteita täydentävät läpileikkaavat tavoitteet.

I Kestävä kehitys ja vesi.

Suomi edistää kokonaisvaltaista ja kestävää vesivarojen hallintaa. Tavoitteemme on taata riittävästi hyvälaatuista vettä kaikkiin käyttötarkoituksiin: ihmisille, teollisuuteen, energiaan, ruoan- ja kuiduntuotantoon. Tässä on otettava huomioon myös ympäristöriskejä aiheuttavat aineet kuten ravinteet ja uudet haitta-aineet, mukaan lukien mikromuovit ja lääkeaineiden jäämät. Edistämme

ja tarjoamme älykkäitä kiertotalousratkaisuja esimerkiksi teollisuuden ja maatalouden tarpeisiin. Suomi pyrkii myös ylläpitämään, suojelemaan ja ennallistamaan vesiekosysteemejä ja ekosysteemipalveluja. Lisäksi tavoitteenamme on kasvattaa yhteiskuntien sopeutumiskykyä ylläpitämällä vesihuollon infrastruktuuria. Näin pyrimme edistämään ilmastonmuutokseen sopeutumista ja katastrofivalmiutta. Kannustamme vesivas- tuulliseen toimintaan, johon kuuluu veden kestävä käyttö tuotannossa ja yritysten kansainvälisissä arvoketjuissa.

II Ihminen ja vesi.

Turvallinen ja riittävä juomavesi sekä sanitaatio ovat edellytyksiä ihmisarvoiselle elämälle. Suomi kehittää innovatiivisia ja käytännössä toimiviksi todettuja ratkaisuja turvalliseen, kestäväan ja kohtuuhintaiseen

Läpileikkaavat tavoitteet

- Vesi ihmisoikeutena -ajattelun edistäminen
- Hyvä hallinto
- Veden oikeudenmukainen ja kestävä käyttö
- Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen
- Sukupuolten välinen tasa-arvo
- Poliittikajohdonmukaisuus
- Vastuullinen ja oikeusperustainen vesivarojen käyttö
- Veden, energian ja ruokaturvan kytköksen huomioiminen
- Vesialan liiketoiminnan ja kansainvälisen yhteistyön lisääminen

SDG:t 1–5, 6a, 6b ja 7–17

vesihuoltoon ja sanitaatioon sekä edistää niiden oikeudenmukaista saatavuutta. Panostamme myös kierto-
talousratkaisuihin teollisuuden ja yhdyskuntien jäte-
vesien hallinnassa. Lisäksi haluamme tarjota vesihuolto-
ja sanitaatoratkaisuja myös konflikti- ja katastrofiolo-
suhteisiin sekä niihin varautumisessa.

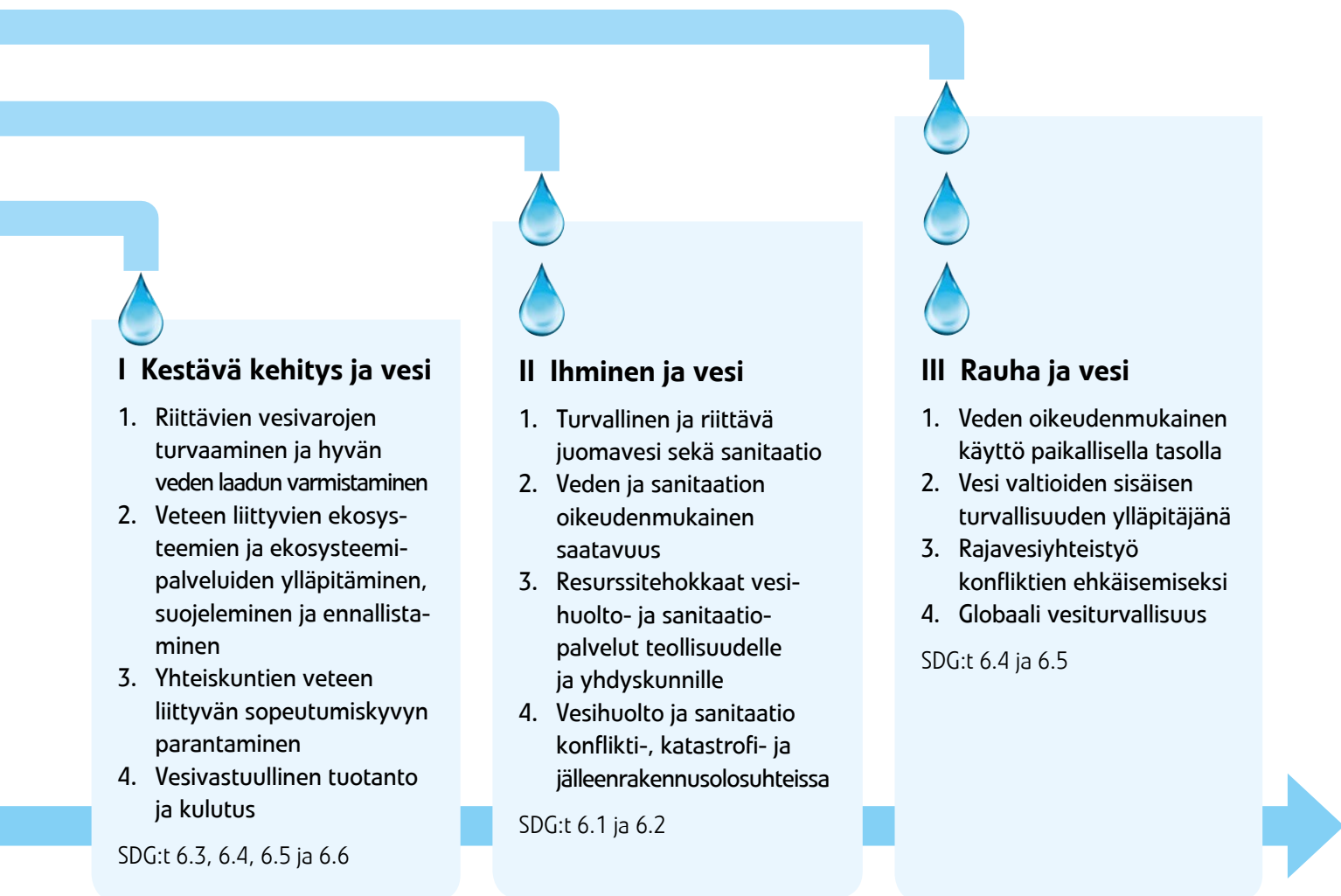
III Rauha ja vesi.

Veden oikeudenmukainen ja kestävä käyttö on keskeistä
rauhan ja turvallisuuden säilyttämisessä, ja näin voidaan
myös vähentää pakotettua maastamuuttoa. Suomi
edistää vesiturvallisuusratkaisuja paikalliselta maailman-
laajuiselle tasolle. Paikallisesti tuemme tasa-arvoista
osallistumista, suunnittelua ja vedenkäyttöä. Edistämme
rajavesistöyhteistyötä kaikilla tasoilla, esimerkiksi
tukemalla kahden- ja monenvälisen järjestelyjen sekä
kansainvälisten rajavesisopimusten syntymistä ja kehittä-

tämistä. Globaaleilla poliittisilla areenoilla parannamme
vesiturvallisuutta esimerkiksi tiedonvaihdolla ja kerto-
malla veden tärkeästä roolista rauhanvälityksessä.

Läpileikkaavat tavoitteet.

Yllä esitettyjä tavoitteita täydentävät seuraavat läpileik-
kaavat tavoitteet, jotka ovat yhteisiä kaikille pilareille:
vesi ihmisoikeutena -ajattelun edistäminen, hyvä hal-
linto, veden oikeudenmukainen ja kestävä käyttö, ilmas-
tonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, sukupuol-
ten välinen tasa-arvo, vastuullinen ja oikeusperustainen
vesivarojen käyttö sekä politiikkajohdon mukaisuus eri
sektoreiden välillä. Edistämme myös veden, energian
ja ruokaturvan yhteyttä kaikkien pilareiden alla. Lisäksi
tavoitteenamme on lisätä mahdollisuuksia vesialan liike-
toiminnalle ja kansainväliselle yhteistyölle.

KEINOT

Keinot ovat työkaluja, toimenpiteitä ja toimintatapoja, joilla edellisellä sivulla esitetyt tavoitteet saavutetaan. Konkreettiset toimenpiteet ja niiden vastuutahot on esitetty toimintasuunnitelmassa, jonka toteutumista arvioidaan ja jota päivitetään säännöllisesti. Päivityksen yhteydessä toimintasuunnitelmaa voidaan muuttaa senhetkisen toimintaympäristön tarpeiden mukaisesti ja se määrittää, mitkä alla luetelluista keinoista ovat kulloinkin soveltuvia.

I Kestävä kehitys ja vesi.

Kokonaisvaltainen vesivarojen hallinta sekä veden, ruoantuotannon, energian ja metsien riippuvuussuhteiden ymmärtäminen ovat perusta riittävän veden saatavuuden turvaamiseksi kaikille käyttömuodoille. Kiertotalous- ja luontopohjaiset ratkaisut ovat keskeisiä keinoja. Yrityksiä, julkista sektoria sekä muita toimijoita kannustetaan vesivastuusitoumusten kautta kehittämään kestävästä vedenkäytöstä ja hallintaa.

II Ihminen ja vesi.

Riittävän puhtaan juomaveden ja sanitaation takaaminen vaatii sekä teknisiä että pehmeitä ratkaisuja, jotka huomioivat paikalliset olosuhteet. Ennakoivat varotoimenpiteet, tehokas veden käyttö sekä kiertotalousratkaisut ovat keskeisiä keinoja. Innovatiivisten ratkaisujen sekä digitaalisen tekniikan hyödyntäminen auttavat tavoitteiden saavuttamisessa – myös konflikti-, katastrofi- tai jälleenrakennustilanteissa.

Yhteiset keinot strategian toteuttamiseen

- Julkisen, yksityisen ja kansalaisyhteiskunnan monitoimijayhteistyön vahvistaminen ja mahdollistaminen
- Vesialan innovaatioiden ja ratkaisujen kehittäminen, tuotteistaminen ja kokoaminen kansainvälisille markkinoille
- Kansainvälisiin sopimuksiin ja prosesseihin vaikuttaminen ja niiden edistäminen
- Lainsäädännön ja instituutioiden kehittäminen ja kapasiteetin vahvistaminen
- Vesialan asiantuntijoiden kansainvälisen kouluttauksen ja työskentelyn mahdollistaminen
- Monitieteisen tutkimusyhteistyön tukeminen
- Tietopohjainen ja ennakoiva päätöksenteko
- Rahoitus- ja hankintamekanismien kehittäminen

III Rauha ja vesi.

Yhteisöjen kapasiteetin vahvistaminen sekä rajavesi-yhteistyö helpottavat veden käyttöön kohdistuvia ja veteen liittyviä jännitteitä. Institutionaaliset järjestelyt, kuten kansainväliset rajavesisopimukset, yhdistettynä konkreettisiin toimiin, kuten vesistön säännöstelyyn ja veden laadun tarkkailuun, ovat hyviä keinoja rajavesien hallintaan ja luottamuksen lisäämiseen. Yhteiskuntien kapasiteetin kehittäminen ja tekniset ratkaisut suojelevat veteen liittyviltä ulkoisilta uhilta, kuten terroriteoilta. Vesidiplomatian edistäminen esimerkiksi moniraiteisessa rauhanvälityksessä estää uusia konflikteja. Maailmanlaajuisella tasolla tarvitsemme koordinaatiota sekä yhteisiä toimenpiteitä vesiturvallisuuden edistämiseksi.

Yhteiset keinot strategian toteuttamiseksi.

Yhteiset keinot tukevat kaikkien strategian tavoitteiden saavuttamista. Esimerkiksi politiikkadialogit, innovatiiviset rahoitusmekanismit, kapasiteetin vahvistaminen sekä monitieteellinen tutkimusyhteistyö sekä yhteiset kehityshankkeet eri toimijoiden kanssa edesauttavat kaikkia tavoitteitamme. Erityisesti on muistettava, että yksityisen sektorin, tutkimus- ja koulutuslaitosten sekä kansalaisyhteiskunnan osallistuminen on tärkeää tavoitteiden saavuttamiseksi. Avoimet globaalimarkkinat luovat mahdollisuuksia innovatiiviselle yhteistyölle, josta syntyy uutta teknologiaa, palveluja ja digitaalisia ratkaisuja.

I Kestävä kehitys ja vesi

1. Luontopohjaiset ratkaisut
2. Kiertotalousratkaisut
3. Vesivarojen käytön kestävyden parantaminen
4. Riskienhallinta ja ehkäisy
5. Alueiden käytön suunnittelu
6. Vesivastuusitoumukset ja -kumppanuudet

II Ihminen ja vesi

1. Vesihuollon riskienhallinta ja ennakoivat toimet
2. Tietoisuuden lisääminen vesitehokkuudesta
3. Infrastruktuurin suunnittelu, kehittäminen ja hallinta
4. Turvalliset kiertotalousratkaisut vesihuollossa
5. Kiertotalous- ja suljetut ratkaisut teollisuudessa
6. Luontopohjaiset ratkaisut jäte- ja hulevesien käsittelyssä
7. Vedettömät sanitaatio-ratkaisut
8. Ratkaisut konflikti- ja katastrofiolosuhteissa ja jälleenrakentamisessa

III Rauha ja vesi

1. Kokonaisvaltaisen vesivarojen hallinnan edistäminen kaikilla tasoilla
2. Veteen liittyvien hybridiuhkien torjunta ja teknologiset ratkaisut turvallisuuden takaamiseksi
3. Rajavesisopimusten edistäminen kaikilla tasoilla
4. Ennakoiva vesidiplomatia moniraiteisessa rauhanvälityksessä
5. Globaalin vesiturvallisuuden koordinaation ja hallinnan kehittäminen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet